

הזדה

סתם גם במשטרה, ישתמשו בידעיה זו כדי לחסל את מעמדה של אישיות זו, שמטרה בעבר אינפורמציה חשובה ל' העולם הזה.

5. הפצצה תראשונה

ביום השבת, שלושה ימים אחרי הסרת המשמר, עבדו חברי המערכת כרגיל. בי צאתם מן העבודה שם עורך-המשנה אורי סלע את לבו לחבלה חומה קטנה שהייתה מונחת ליד משקוף הדלת של המשרד, כשמרבד הדלת חופף עליה. חפץ זה לא מנע את תשומת-לב לפני כן מפני שרבות במערכת תיכחות-עץ וגלופות בעלות צבע דומה, ובמסדרון שורת אפולית.

אורי סלע, יליד משק דגניה שלא זכה להכשרה צבאית בגלל נכותו, התכופף באופן אינסטינקטיבי והרים את החפץ. כשנתבר לו שאלה לבנים של חומר-נפץ, הניחם על השולחן לידו והזעיק את ה' המשטרה.

חבלן המשטרה שהגיע כעבור רבע שעה למקום בדק את הפצצה ומצא שהיא מורכבת מארבע לבנים של ט. ג. ט. תוצרת צה"ל. כל לבנה הייתה מצוידת בספק של חומר-נפץ-מאיץ, ובראשונה היה נפץ מ' חובר לתפיל ומנגנון-הפעלה («עפרון») כימי, אותו גילה החבלן תחת המרבד. החבלן מצא שמנגנון-הפעלה הוספלה, ה' פחיל גשרף, ולהבתו ננעה הן בנפץ והן בחומר-הנפץ-מאיץ. סימני פיה חזקים ניכרו על הרצפה, הקיר והדלת.

לדעת החבלן המשטרה, היה זה רק נס שהפצצה לא התפוצצה. מאחר שהונחה במרחף, ליד אחד מעמודי-התחף של ה' בית כולו, יכלה למוטט אגף שלם, על 13 דירתיו ועשרות הגברים, הנשים וה' ילדים שבו.

המשטרה טרם הודיע את תוצאת ה' חקירה במעבדתה, ולפיכך אין עדיין לדעת בבירור מדוע לא התפוצץ המיטען. אולם לפי דעתם של מיטב החבלנים, ממשוחררי המל"מ, אשר עורכי דו"ח זה התעיצו עמם, ברור לפי צורת הפצצה וסימני ה' להבה של הפחיל שאסילו אם הנפץ היה לקוי למניחי הפצצה לא יכוד היה להיות שום בטחון שהפצצה לא תתפוצץ. מצד שני, אין ב' צוון שאמנם ידעו הפושעים כי הקיר ליד הדלת הוא עמוד התחף של הבית, ושכן עלול היה המיטען לגרום לא רק להרס מוחלט של משרדי המערכת, אלא גם לאסון מחריד לדיירי הקומות העליונות.

6. חקירה והנכה

שעות מעטות אחרי גילוי הפצצה הודיעה סוכנות עתיים, מפי 'חוגי משטרה גבוהים', כי קיימת סברה שהיתה זאת פצצה המפחדת. לאור העובדות שהינה ברור שהיה זה שקר מוחלט. וכל קציני המשטרה שניהלו את החקירה הכחישו במפגיע שהם אמרו את הדברים האלה. מקור הידיעה לוטה, איפוא, במסתורין.

למחרת היום הודיעו כל עתוני הארץ כי פרוטרוט על המעשה הנפסע. אולם שני עתונים לא הוכירו את הפצצה אפילו בשני משפטים, אף שקיבלו מידי סוכנות עתיים ביולטין ארוך. שני עתונים אלה היו דבר וג'רוטלס פוסט. שני עתוני הבוקר הגו' ניס למרות מפא"י. עובדה זו מעוררת את המחשבה כי לעורכי אותם עתונים היה כנראה עניין לטשטש את המעשה. ראוי לציון כי ג'רוטלס פוסט פרסם בשעתו שורת מאמרים נגד סגירת לה פרנזה.

בינתיים חזרה המשטרה והציבה משמר של שוטר אחד ליד המערכת. ב'29 במאי פנה עורך העולם הזה בפעם נוספת אל מספק משטרת תל-אביב, הביע ספק לגבי יעילות השמירה, כאמרו ש, אם ינסו מתכי גני מעשה-הזוועה לחזור על מעשה, והפעם ביתר יעילות, תימצא משטרת ישראל ב' מצב קשה ביותר. מכתב זה לא עורר תגובה.

למחרת היום, כשנמסר העתון לדפוס, פנה עורך-המשנה דוב איתן לפיקוד משטרת

זיפמן (צ-ז)

פנה (מק-י)

באדר (חרות)

בן-אהרן (אחה-ע)

יערי (מפ-ם)

רוזנברג (ידועות אחרונות)

שוקף (הארץ)

בנין (חרות)

אנשי המצפון שהרימו קולם נגד הטרור

שם ההסתה הפרועה המתנהלת נגד העולם הזה.

לפיכך אין ברירה אלא לחפש את מבצעי הפשעים לפי ההגיון הפוליטי המונח ביסוד הפשעים, ולשאל מה השיגו או ביקשו ל' השיג בדרך זו. לדעת המערכת ביקשו מעשי' הזוועה להשיג את התוצאות הבאות:

(א) להטיל אימה ופחד על האנשים ה' פרטיים והגורמים הציבוריים שמטרו או מסוגלים למסור למערכת העולם הזה אינ' סורמציה על מצב השחיתות בחיפה.

(ב) למנוע, על-ידי הפצת אוירה של טרור, את המשך החקירה בחיפה לפני ש' תגיע לנקודות-התורפה העיקריות של משטר חושף בחיפה, וביחוד לפרשות סתומות מ' סויימות הנוגעות למלחמת-העצמאות.

(ג) לחבל בהופעת העתון על-ידי חבלה פיזית, התשת עצביהם של העורכים והג' בלת חופש-התנועתם עקב הצורך לנוע תחת משמר מתאים.

(ד) לחבל בהדפסת העתון כדי להגיע את בעלי-הדפוס להפסיק את הדפסת הע' תון, ולמנוע על-ידי איום פיסי את הדפסת העתון בכל מקום אחר.

(ה) להסב את מרכז הכובד של המערכת ה' הציבורית מעצם ההאשמות נגד המצב ב' עירית חיפה לויכוח אודות מעשי-האלימות.

עצם העובדה כי בוצעו מעשים כאלה, שיכלו בנקל לגרום לאבידות בנפש ולעורר תגובה פוליטית חזקה מעידה מה רב פחדם של היוזמים מפני המשך גילוייו של העולם הזה.

10. חיסול הנוע

גם בניסיונות הטובות ביותר אין משטרת ישראל מצוידת במכשירים המתאימים כדי לחקור פשעים פוליטיים. מכשירים אלה נמ' צאים בידי שרות הבטחון של המדינה. תמזה ששרות זה, הנחשב ליעיל ביותר למעשה הפנימי, לא שמע על תיכונן הפשע לפחות בשעה שהגיעה האזהרה ליד העולם הזה. השחנה שצוטטה לעיל, בין המסקנה ה' כללי ועורך העולם הזה, מוכיחה כי קיים משפט קדום חזק מאד נגד העתון בהנהגת המשטרה. לכך יש להוסיף כי הכתבות על השחיתות בחיפה כללו גם פרטים תמורים על קציני-משטרה בחיפה, שמונו למעשה לתפקיד זה על-ידי ראש-העיר. בתנאים אלה מובן מאילו כי חקירת המשטרה כופפה למיגבלות חמורות מאד.

לאור הנ"ל רואה מערכת העולם הזה צורך חיוני כי הפיקוח על החקירה כולה יועבר ליד ועדה פרלמנטרית כל מפלגתית. רק ועדה כזאת, יחד עם עירונות דעת-הקהל ועדמות ההגונה והאמיצה של מרבית תמ-י הארץ, יכולים לשמש הגנה על בטחונ' של צוות עתון זה, ולחסל את הגנע המאיים על חופש העתונות בארץ.

המשטרה שאינה מנהלת שום חקירה רצינית בכיוון הפוליטי המתקבל ביותר על הדעת, והתרכזה במקום זה בגביית עריות-שיגרה מפי חברי המערכת. המפקח הכללי של ה' משטרה הכחיש את טענות העורך, מבלי להיכנס לפרטים.

מערכת העולם הזה הקימה ארגון-שמירה סרטי להגנה על מרכזי המערכת, וגייסה לצורך זה מתנדבים מבין שורות קוראיה.

כשעמדו להגיע לדין ההצעות להע' מיד את ענין הפיצוץ לסדר היום בכנסת, הגיעה סערת-הרוחות בציבור לנקודת-הר' תיחה. ראש-הממשלה מנע חיכוך לאלתר על-ידי הסכמתו לקיים חיכוך מלא בשבוע הבא.

את הפסקת-הנופש הזאת ניצלו בטאונים מסויימים להסתערות-השמצה בלתי-רגילה בשפלותה. מיד אחרי גאום ראש-הממשלה הופיע מאמר כמעט זהה בהזור (מאמר מ' ערכת) ובמחבר' (מאמר של עזריאל קר' ליבך) ובו רמזים שקומים כאילו כל מעשי' האלימות, להוציא החרמת העתונים בחיפה על-ידי פקחי העירייה, בוצעו על-ידי מערכת העולם הזה עצמה. לפי טענה שפלה זו היכו עורכי העולם הזה את עצמם עד כדי עלמוץ ופצעו את חברם דוש בתקריות ה' נזכרות לעיל. רמזים נאלחים אלה לא בוטאו בשום מקום בצורה מוחשית, כך שלא היתה שום אפשרות לתבוע את הכותבים השפלים לדין. בניגוד לראש עירית חיפה, סבורה מערכת העולם הזה כי מנגנון המשפט עודו יעיל כדי למחוץ משמיצים.

דבר לעומת זאת תבע בגלוי במאמר ש' הופיע ביום ה'2 ביוני, כתגובה על מאמר ראשי בהארץ, שהמשטרה לא תגיב כ' שמירה על העולם הזה ותחלל מלהגן על חיי עורכיו. מאמר זה קרא כמעט בגלוי להמשך מעשי-האלימות. הגיע לשיאו במלים הברורות: 'רק אם תנוקה העיתונות שלנו מן העשבים השוטים שעלו בשדה... לא יהיה צורך להעמיד שוטרים בפתחי מע' רכות'.

למחרת נאמו של ראש-הממשלה שינתה המשטרה את מערכתה והציבה משמר ככד מאד להגנת המערכת, הדפוס, הצינורגוריה ומנגנון-ההפצה, וכן להגנת ראשי המערכת ומקומות מגוריהם. ראשי המערכת צוינו באקדחים. כן קבעה המשטרה פרס של 5 אלפים ל'י לגילוי הפושעים, והעולם הזה הוסיף על כך פרס נוסף של 1000 ל'י ל' גילוי הפושעים או שולחיהם.

9. אכנייסוד לחירה

עד לגילוי הוכחות ממשיה, אין להסיק מסקנות סופיות לגבי זהותם של עושי ה' פשע. אולם מערכת העולם הזה בהסתמכה על הודעת המודיע הנזכר לעיל, אינה סבורה כי הפשע בוצע על-ידי יסודות בלתי-אחראיים ובלתי-מאורגנים, שפעלו תחת רי'

תל-אביב, ודרש, לפי בקשת מנהל הדפוס. להציב משמר גב שם. המשטרה הציבה ליד הדפוס שוטר אחד, שעמד בפתח אך לא היה מסוגל להגיע אל מאחורי הבנין, בגלל חומת האיזטדיון המחלקת את כל השטח לשניים.

7. הפצצה השניה

למחרת בבוקר השכם, בזמן שבין סיום משמרת הלילה לבין התחלת משמרת היום, הונחה פצצה שניה, בעלת עוצמה בלתי ידועה, ליד הקיר האחורי של הדפוס, מרחק פחות ממטר ממכונות ההדפסה בהן מודפס העתון. פועל-נקיון נפצע וספג הלם, המכיר גות כוסו בשברי טיח וזכוכית וחור של 70X70 סנטימטר נחפר בקיר עצמו. עיקר ההרף של המצצה התפור באוויר הפתוח בחוף, וגרם לניסוף כל השמשות בסביבה. הדי ההתפוצצות הגיעו עד רמת-גן.

מבצעי פשע זה הסתייעו כנראה בתצ' פית מקיפה, ותיכנונו היטב את הפרטים. כך, למשל, הביאו ספסל כדי להעלות את המיטען לגובה ריצפת הדפוס. לא רחוק מן המקום נמצאה כתובת 'אבא חושי' מצו' ירת על הארץ בסיד שנמצא במקום, דבר המעיד על חוסר חפזון. בטחון עצמי ומרור זה מעורר למחשבה, ואין לדעת אם הוא — או נימוק שנעמדו עליו להלן — גרם לציור הכתובת.

כלב המשטרה לא מצא שום עקבות, כי אילו התנדפו מבצעי הזוועה — יהיו אשר יהיו — באוויר ממש. לא היתה כל אפשרות למישהו להתרחק מן המקום מבלי לעבור את האיזטדיון. אימציותן של ע'בות ב' נגיבות אלה מתמיה.

8. הגבת הציבור

המקרה השני עורר גם את החוגים האדי' שים ביותר להבנת חומרת הפשעים. כמעט כל העתונים היומיים, מלבד דבר, קיטרנו על המעשה כמלים חריפות ביותר. חמש הצעות לסדר-היום הגשו לכנסת על-ידי סיעות חרות, הצינונים-הכלליים אחדות העבודה, מפ"ם ומק"י. במאוחר הוסיפה מפא"י את ההצעה הששית משלה.

בתל-אביב הוזמן עורך העולם הזה את העתונאים למסיבת-הסברה. לפני קיום ה' מסיבה, פנה בטלפון למפקח הכללי של ה' משטרה, הודיע לו שהוא עומד למתוח ב' קורת על ניהול חקירת המשטרה, וביקש פגישה דחופה להחלפת דברים. המפקח ה' כללי הודיע, ללא כל הצדקה נראית-לעין, שלא ייפגש 'תחת איומים', והפנה את ה' עורך לראש המדור הפלילי אחרי הפצצה נוספת, גינה המפקח במלים חריפות ב'י תר את תוכן העולם הזה, בגלותו עמדה אישית עויינת ביותר לעתון, דבר שזכותו לעשותו כאורח אך לא כאדם המנהל את החקירה.

במסיבה האשים עורך העולם הזה את